

KOLONIÁLNÍ VÝBOJE

otázky a odpovědi

JAN BRUNER
www.bruner.cz

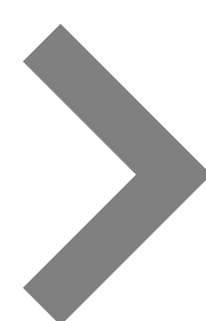
PODĚKOVÁNÍ

Kromě autora se na vzniku a podobě tohoto materiálu podíleli samozřejmě ještě další lidé, jimž chce autor vyjádřit svou vděčnost.

Jmenovité poděkování pak míří ke dvěma lidem: Janě za pečlivou redakční práci a Markétě za reprodukci obrazu Santa Maria na titulní straně.

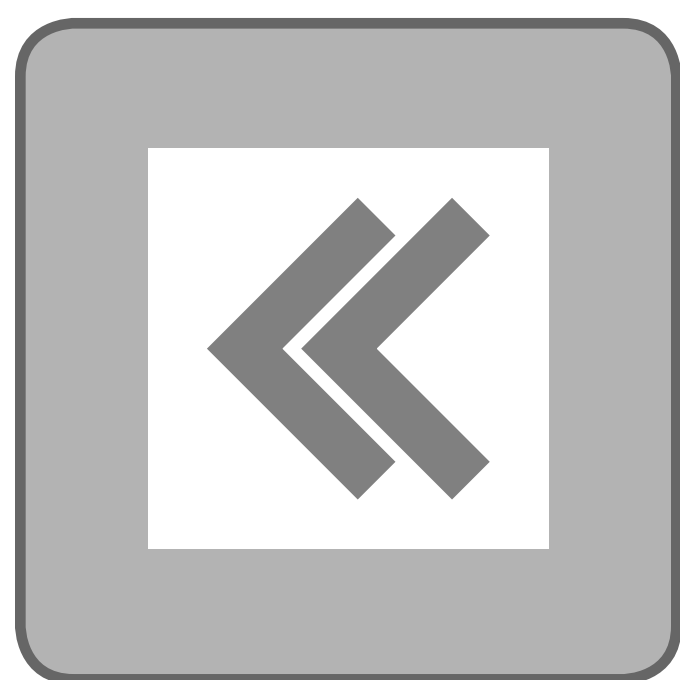
Markéta Cenkerová / Tril - Malby

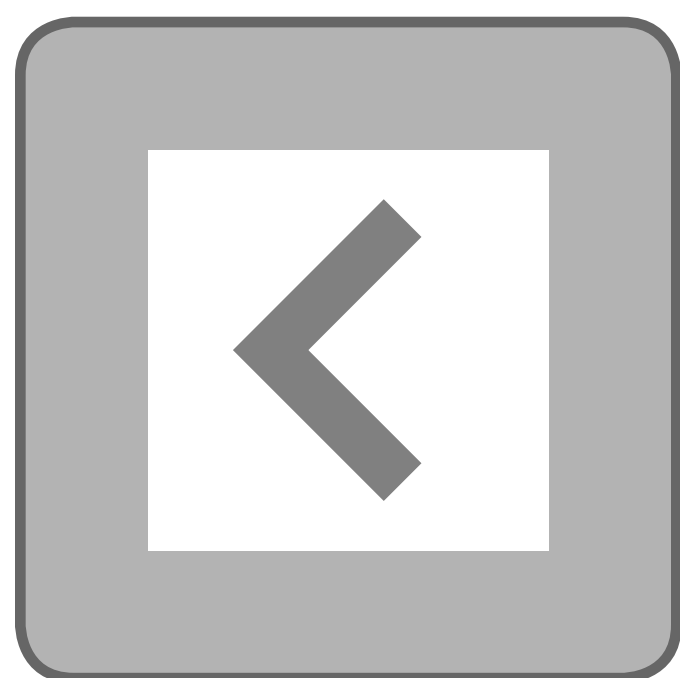
NÁVOD K POUŽITÍ

Na následujících stranách najdete otázky a odpovědi, které by Vás měly provést klíčovými problémy, souvisejícími s koloniálními výboji, se zaměřením především na období 15. a 16. století. U každé otázky najdete několik možností odpovědi. Vy si některou z nich vyberete, kliknete na ni a zobrazí se Vám nejen to, zda jste volili správně, ale i související vysvětlení. Proto se může někdy hodit i zkusmo kliknout na chybné odpovědi, neboť vysvětlující text vždy navazuje na to, jak byla formulována zvolená odpověď a můžete se tak dozvědět něco dalšího. Pokud byla Vámi označená odpověď chybná, vracíte se zpět na otázku, pokud byla odpověď správná, můžete postoupit k další otázce.

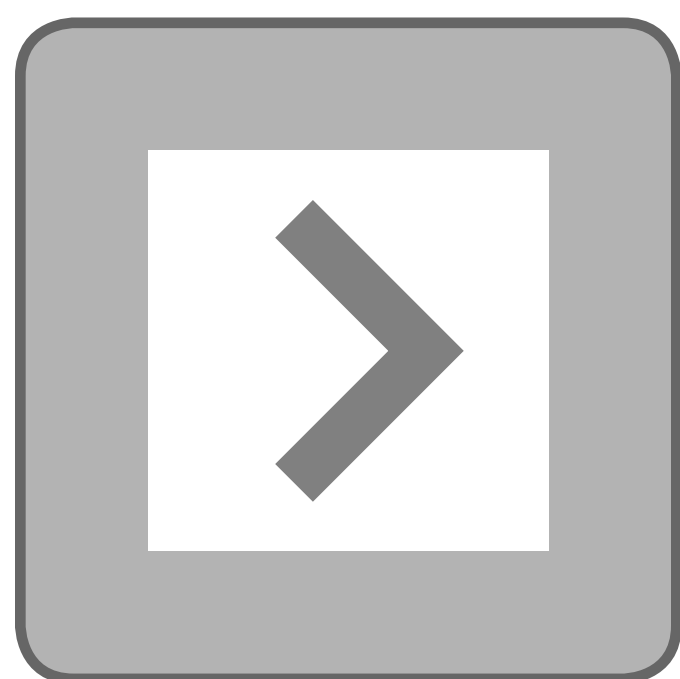
K pohybu slouží navigační panel ve spodní části, který Vám nabízí tři možné volby:

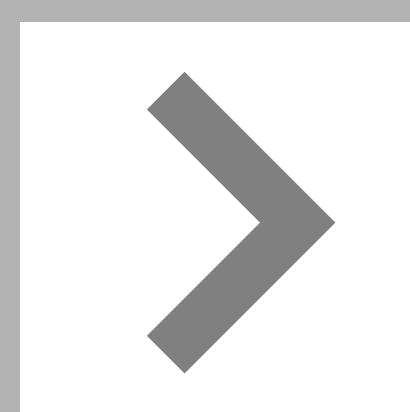
přesun na stránku s obsahem

návrat od odpovědi k otázce, případně
od otázky k předchozí otázce

přesun k další otázce

OBSAH

1.

CÍLE

2.

PRVNÍ PROJEKTY

3.

SMĚR

4.

KOLUMBOVY VÝPRAVY

5.

ZDROJE BOHATSTVÍ

6.

ATLANTICKÝ OBCHOD

7.

OTROCI

8.

ZEMĚDĚLSTVÍ NOVÉHO SVĚTA

9.

NOVÉ PLODINY A EVROPSKÝ
JÍDELNÍČEK

10.

OSUD PŮVODNÍCH OBYVATEL
AMERIKY

1. CÍLE

V 15. století roste množství evropských mořeplavců, kteří se vydávají na daleké cesty ke známým i neznámým břehům. Jaký hlavní důvod vedl k zahájení éry objevných plaveb?

A

touha po poznání světa

B

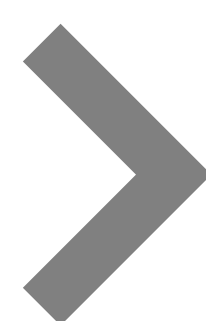
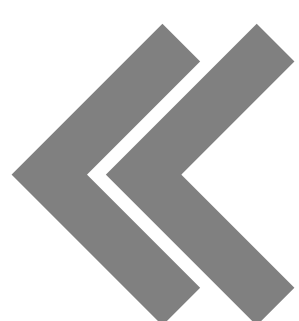
potřeba řešit populační přetlak a hledat nová místa pro osídlení

C

úsilí o vytvoření dálkového obchodu

D

snaha napojit se na již existující centra dálkového obchodu

1. CÍLE

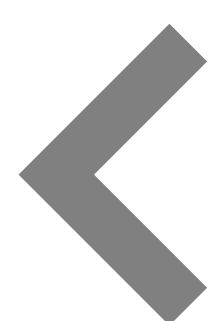
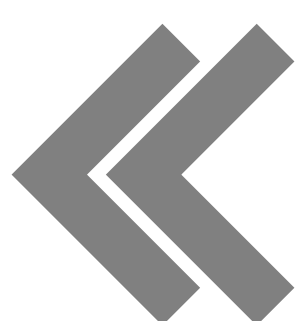
V 15. století roste množství evropských mořeplavců, kteří se vydávají na daleké cesty ke známým i neznámým břehům. Jaký hlavní důvod vedl k zahájení éry objevných plaveb?

A

touha po poznání světa

NE

Éra objevných plaveb je spjata s rozšířením a zpřesněním představ o světě. V jejich průběhu je zmapován povrch země, hranice i území jednotlivých kontinentů, dojde k setkání Evropanů s do té doby neznámými kulturami i přírodním prostředím. Přesto však nelze tvrdit, že by samotná touha po poznání byla tím, co hnalo mořeplavce vpřed. Poznání bylo spíše vedlejším produktem plaveb, jeho bezprostřední smysl byl navíc spatřován v umožnění a zjednodušení dalších plaveb. Cesty s vysloveně vědeckým zaměřením se objevují až mnohem později, ve větší míře až v 18. století.

1. CÍLE

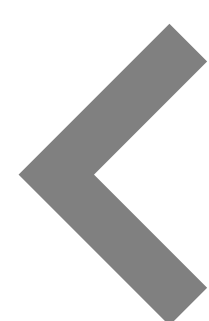
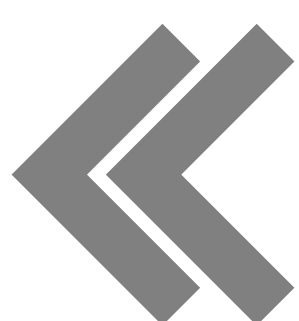
V 15. století roste množství evropských mořeplavců, kteří se vydávají na daleké cesty ke známým i neznámým břehům. Jaký hlavní důvod vedl k zahájení éry objevných plaveb?

B

potřeba řešit populační přetlak a hledat nová místa pro osídlení

NE

V polovině 14. století byla Evropa zasažena mohutnou a děsivou morovou epidemií, jež se stala jedním ze zásadních symbolů krize pozdního středověku. Výsledkem byl prudký pokles počtu obyvatel, v některých oblastech až o jednu třetinu. Jelikož morové epidemie měly tendenci vracet se po několika desetiletích, bylo překonání tohoto populačního poklesu velmi obtížné a k dosažení předkrizového počtu obyvatel dojde většinou až v 16. století. Takže Evropa má v době velkých plaveb populační problémy, ale rozhodně nejde o přetlak.

1. CÍLE

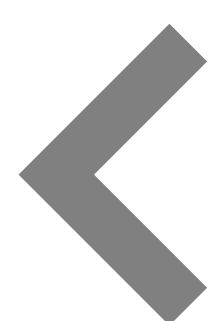
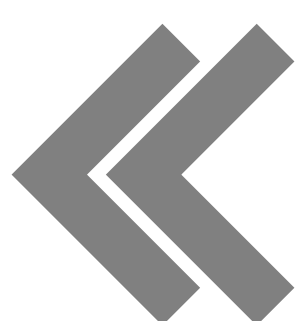
V 15. století roste množství evropských mořeplavců, kteří se vydávají na daleké cesty ke známým i neznámým břehům. Jaký hlavní důvod vedl k zahájení éry objevných plaveb?

C

úsilí o vytvoření dálkového obchodu

NE

Dálkový obchod existoval dlouhodobě, Evropa na něj napojena byla a městům, jež tvořila vstupní brány zboží z dálkového obchodu zajišťoval trvalý přísun bohatství. To platilo především o bohatých středomořských přístavech, jako byly Benátky či Janov. Jedním z motivů, který vyvolal touhu po nejistých cestách do dálek, tak byla i snaha právě těmto zdrojům bohatství se přiblížit. Ted' už jistě nebude těžké vybrat správnou odpověď.

1. CÍLE

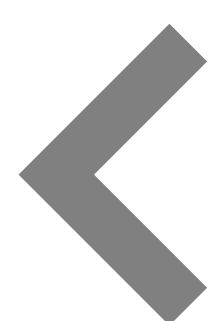
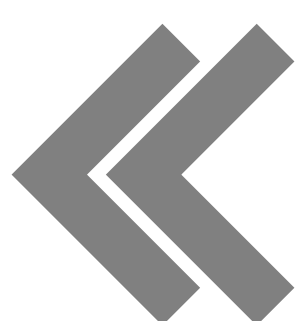
V 15. století roste množství evropských mořeplavců, kteří se vydávají na daleké cesty ke známým i neznámým břehům. Jaký hlavní důvod vedl k zahájení éry objevných plaveb?

D

snaha napojit se na již existující centra dálkového obchodu

ANO

Evropané toužili po luxusním zboží z dalekých krajů, ať už to byly látky či koření, tedy zboží, jehož vlastnictví a užívání bylo zřetelným symbolem příslušnosti k vyšším sociálním vrstvám. Poptávka po tomto zboží byla vysoká a všem, kdo se podíleli na tomto dálkovém obchodě, zajišťoval fantastické zisky. A to bylo velmi lákavé i pro ostatní. Zvláště od momentu, kdy boje, související s expanzí Osmanské říše, dálkový obchod nejen zkomplikovaly, ale především prodražily. Bylo zřejmé, že na toho, kdo se dokáže napojit na dálkový obchod s co nejmenším počtem prostředníků, čeká ohromné bohatství.

2. PRVNÍ PROJEKTY

Který projekt stojí na počátku velkých plaveb?

A

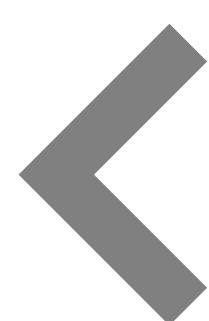
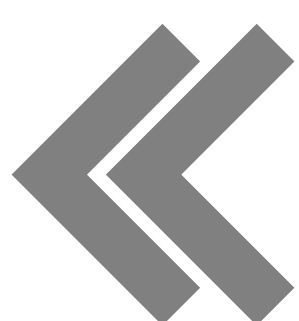
Portugalci přišli s plánem postupného obeplouvání Afriky, zatímco Španělé vstoupili do koloniálních výbojů, aniž by měli jakékoliv dlouhodobé plány.

B

Španělé a Portugalci se po dokončení reconquisty rozhodli pokračovat v dobývání a velké plavby začínají v momentě, kdy se dohodnou, kdo kterým směrem bude postupovat.

C

Projekt objevných plaveb se zrodí ve chvíli, kdy se Španělé spojí s bohatými italskými městy. Společně vytvoří plán cesty do Indie západním směrem, k jehož uskutečnění je vybrán italský mořeplavec Kryštof Kolumbus.

2. PRVNÍ PROJEKTY

Který projekt stojí na počátku velkých plaveb?

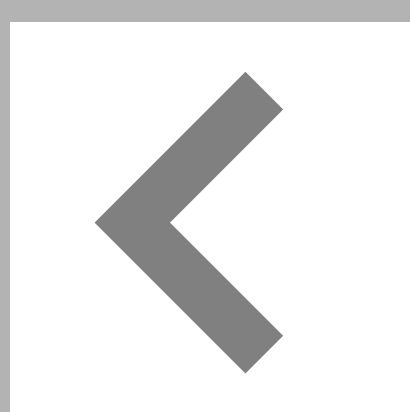
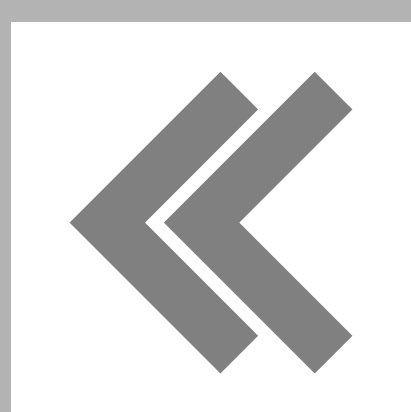
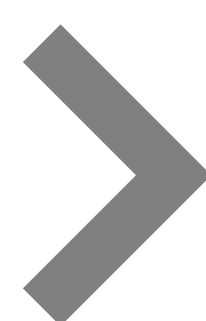
A

Portugalci přišli s plánem postupného obeplouvání Afriky, zatímco Španělé vstoupili do koloniálních výbojů, aniž by měli jakékoliv dlouhodobé plány.

ANO

Když na počátku 15. století dobyli Portugalci některé severoafrické přístavy, měli na výběr ze dvou možností. První, jednodušší, bylo uchycení se ve struktuře severoafrického dálkového obchodu, nákup a následný prodej zde nabízeného zboží. Zisk by byl jistý a rychlý. Přesto se prosadila druhá varianta, neboť portugalský princ Jindřich Mořeplavec trval na tom, aby portugalské lodě postupovaly dále k jihu, získávaly další opěrné body i větší podíl na obchodě. Konečným cílem pak bylo obeplutí celé Afriky, přičemž délka a tvar jejího pobřeží byly samozřejmě neznámé. Proto postupoval portugalský stát plánovitě, zadával vždy jednotlivým kapitánům konkrétní úkoly, spočívající nejen v postupu vpřed, ale také v důkladném mapování objevovaných oblastí. Po vyhodnocení pak mohl panovník pověřit dalším úkolem kohokoliv dle vlastní volby, čímž si stát zajišťoval kontrolu nad celým projektem.

Naproti tomu Španělé žádné plány neměli. Přesně řečeno, žádní Španělé totiž v době prvních výprav ani neexistovali. Teprve na přelomu 15. a 16. století se několika menším státům na Pyrenejském poloostrově podaří uzavřít éru reconquisty, mnohaletých bojů

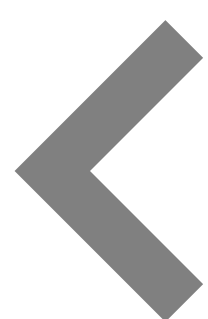

2. PRVNÍ PROJEKTY

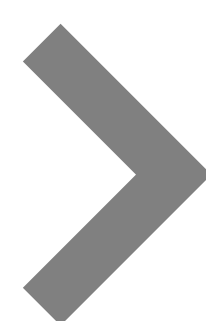
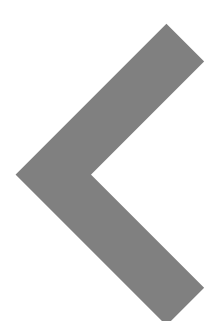
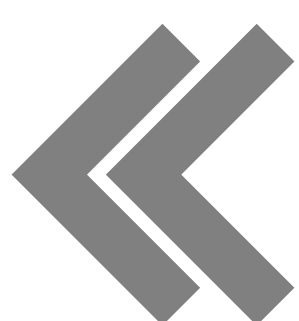
Který projekt stojí na počátku velkých plaveb?

A

Portugalci přišli s plánem postupného obeplouvání Afriky, zatímco Španělé vstoupili do koloniálních výbojů, aniž by měli jakékoliv dlouhodobé plány.

mezi křesťanskými a muslimskými státy na poloostrově. Poslední muslimskou pevností je Granada, po jejíž porážce v roce 1492 dochází nejen k položení základů Španělska spojováním Kastilie a Aragonu, ale především ke schválení ambiciózního Kolumbova plánu západní plavby. Problém tohoto nápadu nespočíval v tom, že by mořeplavci pochybovali o kulatosti země, ale spíše v tom, že nikdo nedokázal seriózně odhadnout průměr zeměkoule a tím i vzdálenost, jež před mořeplavci leží. Není divu, že v Portugalsku nemají důvod s Kolumbem spolupracovat, zatímco Španělé naopak doufají v přízeň štěstěny při tomto náhodném a ojedinělém pokusu.

2. PRVNÍ PROJEKTY

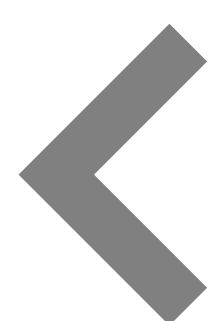
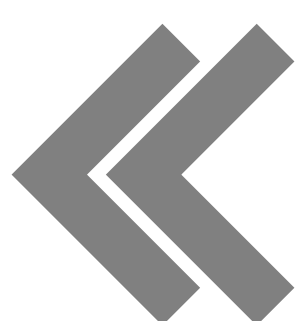
Který projekt stojí na počátku velkých plaveb?

B

Španělé a Portugalci se po dokončení reconquisty rozhodli pokračovat v dobývání a velké plavby začínají v momentě, kdy se dohodnou, kdo kterým směrem bude postupovat.

NE

Reconquista, tedy dlouhé boje mezi křesťanskými a muslimskými státy na Pyrenejském poloostrově, měly na rozvoj a postup objevných plaveb opravdu silný vliv. Jejím dokončením v roce 1492 se otevírá cesta ke spojení menších států a vytvoření Španělska jako jednoho z hlavních aktérů první fáze objevných plaveb. V průběhu dobývání nově objevených území je pak uvažování conquistadorů ovlivněno právě atmosférou reconquisty. Porážka, potlačení či přímo likvidace místních kultur jsou považovány nejen za přijatelné, ale bezmála i za morální povinnost. Ovšem na „rozdělení světa“ se Portugalci a Španělé dohodnou až v průběhu koloniálních výbojů. Nevede je k tomu však touha po spolupráci, ale spíše snaha zbytečně neztrácet čas vzájemnými boji ve chvíli, kdy mohou získat nedozírný náskok před ostatními. Proto uzavírají smlouvu v pevnosti Tordesillas (1494), jež maluje pomyslnou čáru od severu k jihu, dělící svět na portugalskou a španělskou sféru.

2. PRVNÍ PROJEKTY

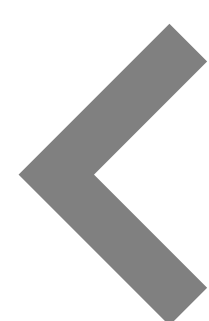
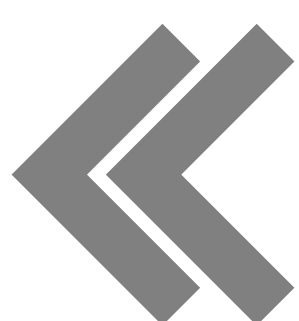
Který projekt stojí na počátku velkých plaveb?

C

Projekt objevných plaveb se zrodí ve chvíli, kdy se Španělé spojí s bohatými italskými městy. Společně vytvoří plán cesty do Indie západním směrem, k jehož uskutečnění je vybrán italský mořeplavec Kryštof Kolumbus.

NE

Jednu z klíčových rolí v objevných plavbách sehrál Janovan Kryštof Kolumbus. Ovšem na Pyrenejském poloostrově se neobjevil jako vyslanec Janovské republiky, nýbrž jako soukromá osoba, hledající uplatnění pro svůj fantastický a riskantní plán plavby na západ, na otevřený oceán. Spolupráce mezi Portugalskem či Španělskem na jedné straně a italskými městskými státy na straně druhé je nepředstavitelná především proto, že jedním z hlavních cílů plaveb bylo nabourat evropský monopol italských center dálkového obchodu a přisvojit si alespoň část obrovských zisků, jež do té doby připadaly jim. A na takovém projektu pochopitelně neměly italské státy ani sebemenší zájem.

3. SMĚR

Proč byla hlavním cílem prvních výprav právě Indie?

A

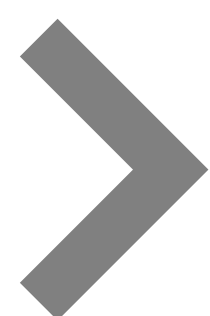
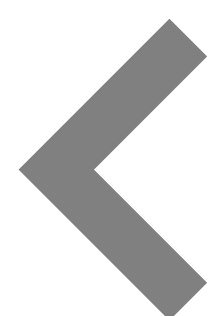
V Evropě bylo dlouhodobě známo bohatství velké Indické říše. Proto Evropané toužili tento velký stát obsadit, přisvojit si jeho bohatství a převzít jeho roli v dálkovém obchodě.

B

Indický subkontinent byl významným centrem dálkového obchodu mezi Evropou a Asií. Protože politické obsazení tohoto území bylo momentálně zcela nereálné, snažili se zde Evropané alespoň dílčím způsobem uchytit jako obchodníci.

C

Indická říše byla slabým, nesoudržným státem a Evropané znali i její roli překladiště zboží z Asie. Indie tudíž nebyla konečným cílem, ovládnutí tohoto území mělo otevřít další cesty ke skutečnému zdroji žádaného zboží a bohatství, kterým byla Čína.

3. SMĚR

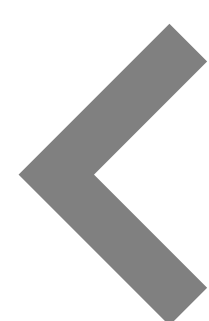
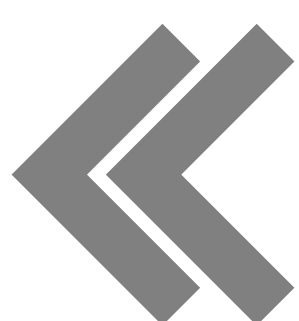
Proč byla hlavním cílem prvních výprav právě Indie?

A

V Evropě bylo dlouhodobě známo bohatství velké Indické říše. Proto Evropané toužili tento velký stát obsadit, přisvojit si jeho bohatství a převzít jeho roli v dálkovém obchodě.

NE

Evropané měli o Indii jen mlhavé představy, získané především od arabských obchodníků. Spojovali si ji s bohatstvím, po němž toužili, ale zároveň věděli, že politická struktura subkontinentu je složitá, neboť od dob Ašóky (3. st. př. n. l.) nikdo nedokázal tuto oblast mnoha národů, jazyků a náboženství politicky sjednotit. Proto museli Evropané jednat či bojovat doslova s desítkami místních vládců a po několik staletí na ovládnutí celé Indie nemohli ani pomyslet.

3. SMĚR

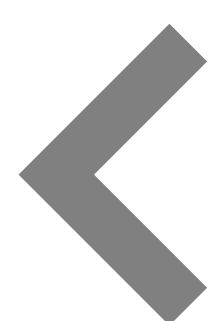
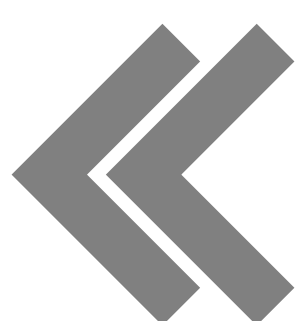
Proč byla hlavním cílem prvních výprav právě Indie?

B

Indický subkontinent byl významným centrem dálkového obchodu mezi Evropou a Asií. Protože politické obsazení tohoto území bylo momentálně zcela nereálné, snažili se zde Evropané alespoň dílčím způsobem uchytit jako obchodníci.

ANO

Indie, rozdrobená na mnoho států a státeků, lákala Evropany opravdu především kvůli již existujícím obchodním příležitostem. Politický vliv zde dlouhou dobu potřebovali a uplatňovali pouze v té míře, jaká byla nutná pro zajištění obchodních pozic v přístavních městech, a neztráceli čas politickým bojem ve vnitrozemí. To se změnilo až v další fázi koloniálních výbojů, se vstupem nových evropských koloniálních velmocí. Tehdy se stane Indie místem jednoho z klíčových střetů mezi Anglií a Francií, v němž anglické vítězství symbolizuje posun Velké Británie do pozice hlavní koloniální velmoci 18. a 19. století. Jedním z důkazů výjimečnosti britského koloniálního impéria pak má být v 19. století politické sjednocení správy celého subkontinentu v rozsahu dnešní Indie, Pákistánu, Bangladéše a Myanmaru (Barmy).

3. SMĚR

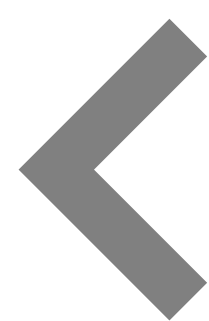
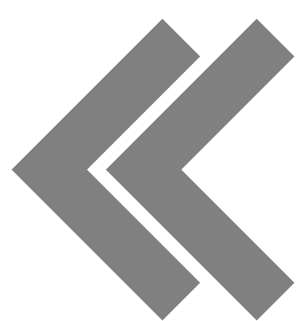
Proč byla hlavním cílem prvních výprav právě Indie?

C

Indická říše byla slabým, nesoudržným státem a Evropané znali i její roli překladiště zboží z Asie. Indie tudíž nebyla konečným cílem, ovládnutí tohoto území mělo otevřít další cesty ke skutečnému zdroji žádaného zboží a bohatství, kterým byla Čína.

NE

Indie nebyla ani jedním státem, ani bezvýznamným překladištěm. Evropané sice věděli, že velká část žádaného asijského zboží nepochází ze samotné Indie, ale na počátku ani nepomýšleli na to dostat se „ke zdrojům“. Teprve tlak dalších evropských států, které se do koloniálních výbojů zapojily, vedl ke změnám, především k obsazování tzv. ostrovů koření v oblasti dnešní Indonésie. Naproti tomu Čína zůstává až do 19. století mimo hlavní trasy, po nichž směřují evropští dobyvatelé a obchodníci. Mohla za to krom jiného i síla čínského státu, do konfliktu s ním se žádné evropské velmoci dlouho nechce. Navíc Číňané projevují ve vztahu k Evropanům velkou přezíravost a nezájem o vzájemný obchod. To se mění v souvislosti s rozvojem britské koloniální říše v 19. století, kdy dochází k prvním velkým střetům, ukazujícím překvapivou slabost Říše středu a vedoucím až k zániku císařství na počátku 20. století.

4. KOLUMBOVY VÝPRAVY

Kryštof Kolumbus se vydal přes Atlantik celkem čtyřikrát. Jak jeho cesty Španělé hodnotili?

A

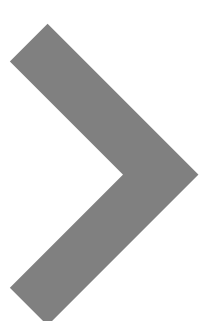
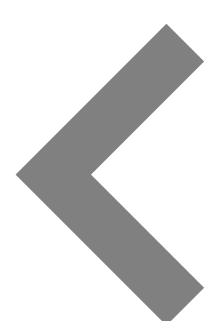
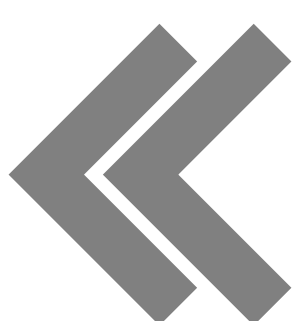
Španělé pozitivně hodnotili splnění hlavního cíle, objevení nových zemí, protože nebylo obtížné je zabrat a rozšířit tak moc španělských králů.

B

Španělé si sice nebyli jisti tím, kam Kolumbus vlastně doplul, ale v danou chvíli je to příliš nezajímalo. Klíčový byl obrovský zisk a bohatství, které na svých lodích Kolumbus přivážel do španělských přístavů.

C

Kolumbovy výpravy vzbudily velký rozruch, ale ekonomicky znamenají spíše zklamání, protože Kolumbovy přísliby bohatství jsou v rozporu s mizivou hodnotou všeho, co byl Kolumbus schopen dovézt do Evropy.

4. KOLUMBOVY VÝPRAVY

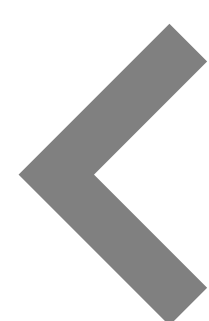
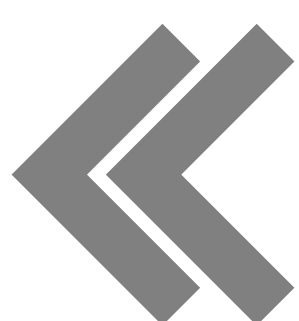
Kryštof Kolumbus se vydal přes Atlantik celkem čtyřikrát. Jak jeho cesty Španělé hodnotili?

A

Španělé pozitivně hodnotili splnění hlavního cíle, objevení nových zemí, protože nebylo obtížné je zabrat a rozšířit tak moc španělských králů.

NE

Španělé převzali zvyky Portugalců a každou nově objevenou zemi mořeplavci symbolicky prohlašovali za území pod mocí španělských králů, ať už to bylo spjato s jakoukoliv představou do budoucna. Tím vznikl základ rozlehlé španělské koloniální říše, o níž bylo možné v 16. století prohlásit, že „nad ní slunce nezapadá“, tedy že se rozprostírá po všech částech světa. Na to byli Španělé tehdy vsutku hrdí, ovšem na počátku je mnohem víc než území zajímal bezprostřední finanční zisk výprav.

4. KOLUMBOVY VÝPRAVY

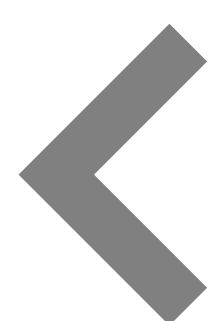
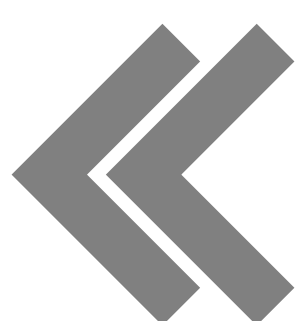
Kryštof Kolumbus se vydal přes Atlantik celkem čtyřikrát. Jak jeho cesty Španělé hodnotili?

B

Španělé si sice nebyli jisti tím, kam Kolumbus vlastně doplul, ale v danou chvíli je to příliš nezajímalo. Klíčový byl obrovský zisk a bohatství, které na svých lodích Kolumbus přivážel do španělských přístavů.

NE

Išpanělé si opravdu nebyli jisti tím, kam Kolumbus doplul. Stále více pochybovali o jeho tvrzení, že Indie je na dosah. Chyběl totiž hlavní důkaz a argument – zisk. Kolumbem objevené ostrovy se v ničem neblížily tomu, co hledali. Zcela evidentně tudy nevedly žádné důležité obchodní trasy, ani se zde nenacházely zdroje cenných kovů. Lze říci, že po nějakou dobu je to jen Kolumbovo sebevědomé vystupování, jež má Španěly přesvědčit o smyslnosti a účelnosti dalších výprav. A není divu, že na nějakou dobu upadá Kolumbus v nemilost, protože rozpor mezi jeho prohlášeními a ekonomickou bilancí výprav nelze přehlížet.

4. KOLUMBOVY VÝPRAVY

Kryštof Kolumbus se vydal přes Atlantik celkem čtyřikrát. Jak jeho cesty Španělé hodnotili?

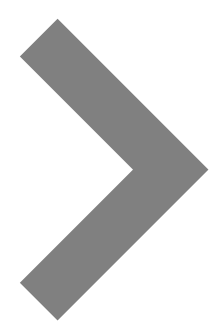
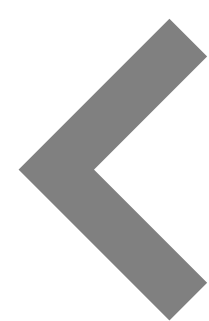
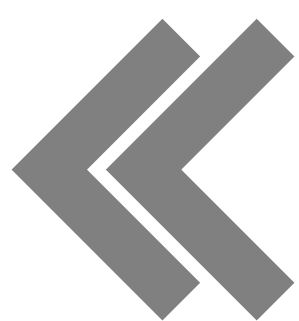
C

Kolumbovy výpravy vzbudily velký rozruch, ale ekonomicky znamenají spíše zklamání, protože Kolumbovy přísliby bohatství jsou v rozporu s mizivou hodnotou všeho, co byl Kolumbus schopen dovézt do Evropy.

ANO

Bezprostřední ekonomický zisk z toho, co přivezly Kolumbovy lodě, byl vskutku žalostný. Pro Španěly mělo pokračování v plavbách na západ smysl pouze tehdy, pokud se někde blízko nacházely zdroje skutečného bohatství.

Jednou z možností bylo Kolumbovo setrvalé přesvědčení o blízkosti Indie. Proto Kolumbus, navzdory všem okolnostem, svědčícím o opaku, tak umíněně tvrdil, že není objevitelem nového světa. To by totiž bylo zajímavé z geografického hlediska, ovšem z pohledu původních hlavních cílů výprav by to mohla být katastrofa, pokud by se ukázalo, že tento „Nový svět“ je celý stejně chudý jako ostrovy v Karibiku a nedokáže tak uspokojit touhu Španělů po bohatství. Nakonec se však ukázala jako pravdivá druhá možnost. Od počátku slýchali Španělé neurčité zvěsti domorodců o jakési velké a bohaté říši na pevnině, odkud mělo pocházet i nemnoho předmětů z cenných kovů, jež Španělé na ostrovech získali. Tím se v krátké době z velmi sporného nápadu stal ekonomicky nejvýnosnější projekt všech dob.

5. ZDROJE BOHATSTVÍ

Koloniální výboje a jejich důsledky udělaly ze Španělska nejbohatší evropskou velmoc. Z čeho ale plynula v 16. století hlavní část španělského bohatství?

A

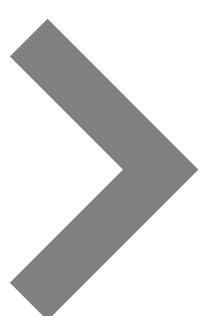
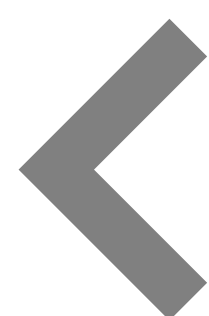
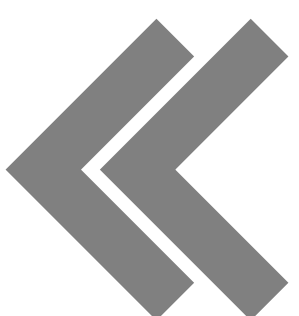
z nerostného bohatství vytěženého v Americe

B

z cenných kovů ukradených indiánům

C

ze zemědělských produktů vypěstovaných v Americe

5. ZDROJE BOHATSTVÍ

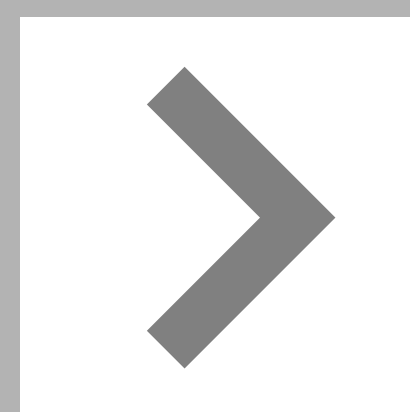
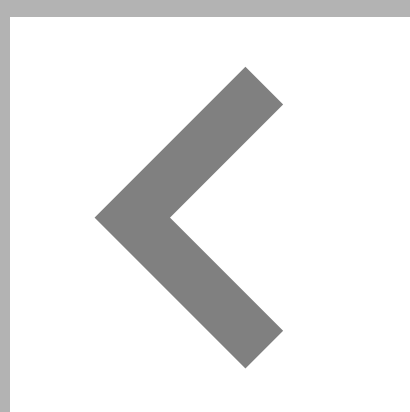
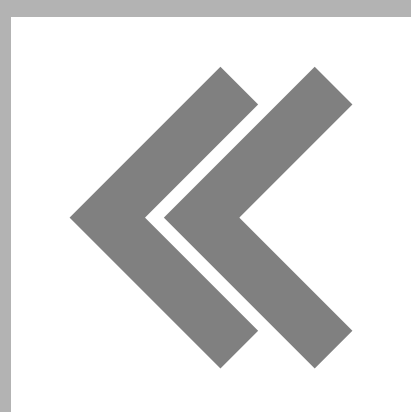
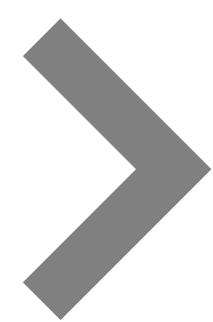
Koloniální výboje a jejich důsledky udělaly ze Španělska nejbohatší evropskou velmoc. Z čeho ale plynula v 16. století hlavní část španělského bohatství?

A

z nerostného bohatství vytěženého v Americe

ANO

Španělští kolonizátoři v Americe zdůrazňovali dvě věci. Za prvé jejich základním cílem, jenž je hnal až do Nového světa, bylo zbohatnutí. Za druhé tohoto zbohatnutí nehodlali dosáhnout vlastní prací. Proto prvním krokem bylo samozřejmě zabírání majetku původních obyvatel, zvláště šlo-li o cenné kovy. Ovšem tyto zdroje se vyčerpaly velice rychle a bylo třeba najít způsob, zajišťující pohádkové zisky dlouhodobě. A tím byla těžba cenných kovů. Klíčovou roli sehrály stříbrné doly v Jižní Americe, v nichž bylo nutno k práci původní obyvatelstvo. Tyto doly chrlily tak obrovské množství stříbra, že se nejen staly symbolem celé koloniální epochy a krom jiného později i inspirací pro název jednoho z latinskoamerických států (Argentina), ale především tuny amerického stříbra zcela změnily evropskou ekonomiku. Tato takzvaná cenová revoluce zasáhla všechny oblasti a měla své vítěze i poražené. Samozřejmě odsoudila k bezvýznamnosti evropské zdroje cenného kovu, včetně stříbrných dolů v Čechách, které množstvím ani kvalitou nemohly vůbec konkurovat. Španělům otevřela téměř neomezené finanční možnosti. Vypadalo to zkrátka tak, že Španělé si mohou koupit cokoli a tím si zajistí vůdčí pozici nadlouho do budoucna. Jenže už v 16. století se ukázalo, že se to celé může trochu zamotat. Nejdříve se Španělé museli potýkat s problémem pirátství, kdy jejich lodě byly přepadávány a okrádány, přičemž k

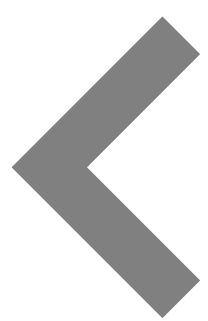

5. ZDROJE BOHATSTVÍ

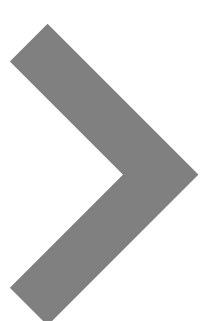
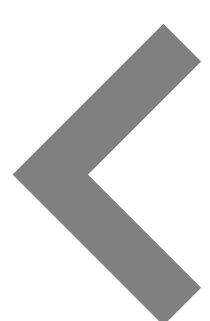
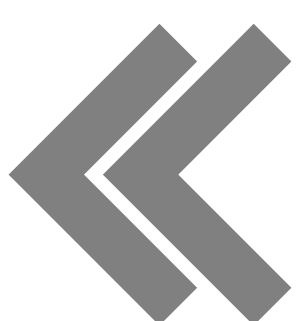
Koloniální výboje a jejich důsledky udělaly ze Španělska nejbohatší evropskou velmoc. Z čeho ale plynula v 16. století hlavní část španělského bohatství?

A

z nerostného bohatství vytěženého v Americe

dovršení všeho se v nápadném množství případů nejednalo o soukromé akce dobrodruhů, nýbrž o státní politiku jiných evropských velmocí, především Anglie. Ovšem daleko větší ztráty nakonec pro Španělsko přinesl neúprosný ekonomický jev, jenž s sebou nesmírný příliv stříbra přinesl – inflace. Všichni věděli, jak obrovské je španělské bohatství a neviděli sebemenší důvod, proč po Španělech nepožadovat mnohonásobek do té doby běžných cen. Španělští panovníci byli příliš hrdí na smlouvání, navíc chtěli dát najevo skutečnou neomezenost svých finančních zdrojů, tak došlo k nevyhnutelnému. Španělské stříbro se přímo či nepřímo dostalo i k ostatním a ceny vzrostly pro všechny. Navíc španělské hospodaření se ukázalo jako katastrofální: Španělsko šestnáctého století bylo státem, který pravděpodobně získal naráz větší bohatství než jakýkoliv stát před ním i po něm. A v tomto období zároveň bylo nuceno opakovaně vyhlásit státní bankrot, protože nebylo schopno splácet své finanční závazky.

5. ZDROJE BOHATSTVÍ

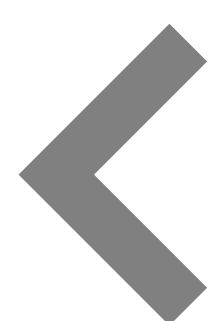
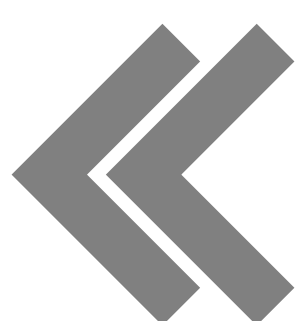
Koloniální výboje a jejich důsledky udělaly ze Španělska nejbohatší evropskou velmoc. Z čeho ale plynula v 16. století hlavní část španělského bohatství?

B

z cenných kovů ukradených indiánům

NE

Jedna z prvních věcí, o kterou se Španělé při setkání s místním obyvatelstvem zajímali, byly předměty z cenných kovů, především ze zlata. Po prvotním zklamání dodaly nový impuls výpravám na americký kontinent objevy velkých a především bohatých indiánských říší Aztéků a Inků. V obou případech dobyvatele ani tak nezajímalo, o jaké říše se jedná, jejich organizace či vnitřní problémy byly důležité jen tehdy, když sloužily k dosažení hlavního cíle – zlata. V obou případech dokázali dobyvatelé shromáždit a odvézt zlato v nebývalém množství, které mohlo z kohokoliv z nich učinit natrvalo obdivuhodné boháče, nebýt toho, že se většina zapletla do dalších a dalších vzájemných bojů kvůli dělení kořisti. Stejně tak indiánské zlato, které připadlo španělskému státu, ohromilo všechny svým množstvím, jenže se jednalo o zisk jednorázový, krátkodobý, který se brzy rozplynul. Hledání dalších srovnatelně velkých a bohatých indiánských říší už bylo odsouzeno k neúspěchu a Španělé museli hledat zdroj trvalejších zisků.

5. ZDROJE BOHATSTVÍ

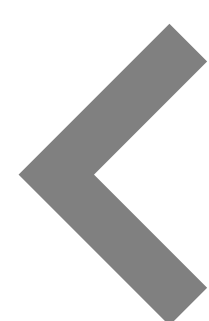
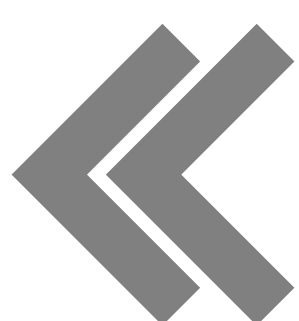
Koloniální výboje a jejich důsledky udělaly ze Španělska nejbohatší evropskou velmoc. Z čeho ale plynula v 16. století hlavní část španělského bohatství?

C

ze zemědělských produktů vypěstovaných v Americe

NE

Dovoz zemědělských plodin a produktů z Ameriky do Evropy byl dlouhodobým zdrojem zisků pro zainteresované Evropany, ovšem teprve tehdy, když mizely cesty k ještě rychlejšímu a snadnějšímu zisku. A to se děje až v další fázi koloniálních výbojů, v době kdy od 17. století přebírají vůdčí roli od Španělů další velmoci, ať už to jsou Nizozemci, Angličané nebo Francouzi.

6. ATLANTICKÝ OBCHOD

Od 17. do 19. století fungoval v Atlantiku trojúhelníkový obchod, organizovaný Evropany, jimž také přinášel trvalý a spolehlivý zisk. První etapou byl dovoz z Evropy do Afriky. O jaký typ zboží šlo?

A

cenné kovy

B

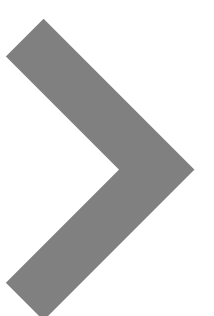
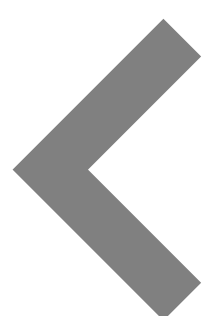
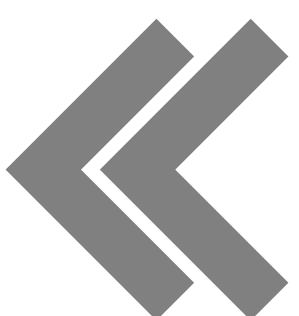
řemeslné výrobky

C

zemědělské plodiny a potraviny

D

koně

6. ATLANTICKÝ OBCHOD

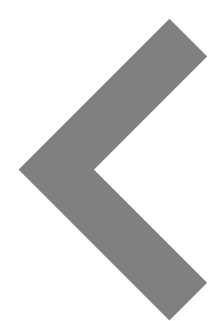
Od 17. do 19. století fungoval v Atlantiku trojúhelníkový obchod, organizovaný Evropany, jimž také přinášel trvalý a spolehlivý zisk. První etapou byl dovoz z Evropy do Afriky. O jaký typ zboží šlo?

A

cenné kovy

NE

V rámci koloniálních výbojů existovala trvalá snaha do Evropy cenné kovy dovážet, shromažďovat je a co nejméně jich vydávat. Proto se mnohem méně oproti očekávání rozvinul původní cíl, tedy obchod s Indií. Zde totiž bylo nutné za zboží platit cennými kovy a Evropané upřednostňovali jiné druhy obchodu. Proto také i v obchodních vztazích s Afričany chtěli nabízet cokoliv jiného, jen ne cenné kovy.

6. ATLANTICKÝ OBCHOD

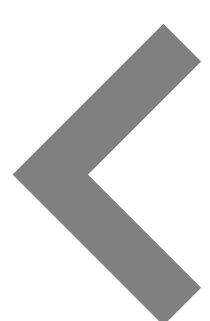
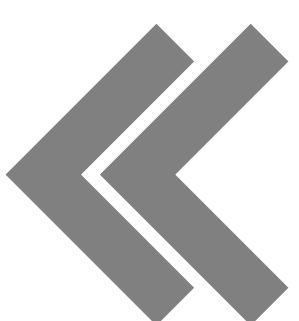
Od 17. do 19. století fungoval v Atlantiku trojúhelníkový obchod, organizovaný Evropany, jimž také přinášel trvalý a spolehlivý zisk. První etapou byl dovoz z Evropy do Afriky. O jaký typ zboží šlo?

B

řemeslné výrobky

ANO

Ekonomickým přínosem pro Evropu nebyl jen dovoz, ale i to, že koloniální obchod našel další trhy pro výrobky evropských řemeslníků. O ně byl z různých důvodů v afrických přístavech velký zájem a přinesly tak podíl na zisku z atlantického obchodu do různých oblastí Evropy. Podnikatelé, investující do obchodních výprav, se totiž často při shánění žádaného řemeslného zboží poohlíželi mimo pobřežní státy. V koloniálních velmocech, a v první řadě to platí o Španělsku a Portugalsku, totiž v této době dochází ke zřetelnému úpadku řemesel, neboť podnikatelé se soustředili více na obchod. Tak se nepřímo na koloniálním obchodu podílejí například i řemeslníci z českých zemí.

6. ATLANTICKÝ OBCHOD

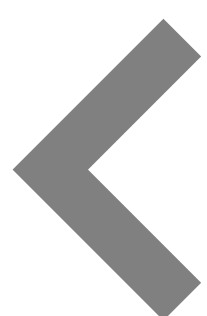
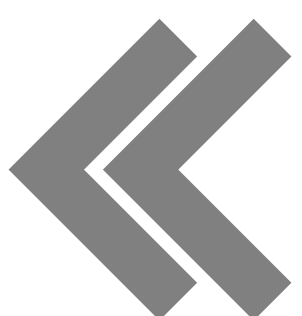
Od 17. do 19. století fungoval v Atlantiku trojúhelníkový obchod, organizovaný Evropany, jimž také přinášel trvalý a spolehlivý zisk. První etapou byl dovoz z Evropy do Afriky. O jaký typ zboží šlo?

C

zemědělské plodiny a potraviny

NE

Potraviny v obchodu mezi Evropou a Afrikou nesehrávaly nijak významnou roli ani v jednom směru, ne snad proto, že by se takové zboží nedalo na dotyčných trzích prodat, ale především kvůli tomu, že lodě bylo možné naplnit zbožím, zaručujícím mnohem vyšší zisk.

6. ATLANTICKÝ OBCHOD

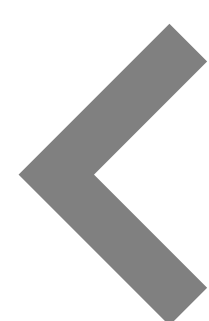
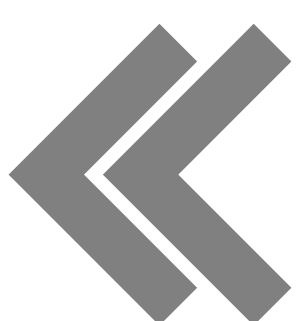
Od 17. do 19. století fungoval v Atlantiku trojúhelníkový obchod, organizovaný Evropany, jimž také přinášel trvalý a spolehlivý zisk. První etapou byl dovoz z Evropy do Afriky. O jaký typ zboží šlo?

D

koně

NE

Koně na lodích po Atlantiku putovali, ovšem nikoliv z Evropy do Afriky. O koně dovážené z Evropy stáli především evropští kolonizátoři v Americe, krom jiného proto, že vlastnictví koně a cestování na něm bylo neodmyslitelným znakem příslušnosti k vyšším sociálním vrstvám v Evropě. A žádné z amerických zvířat takovou funkci plnit nemohlo. Navíc byla třeba i tažná zvířata, jichž byl mezi původními americkými druhy takový nedostatek, že dokonce i tak rozvinutá kultura, jakou vytvořili Inkové v Jižní Americe, neznala vozy s koly, neboť neměla k dispozici vůbec žádný druh zvířat vhodný k tahu.

7. OTROCI

Jedním z hlavních průvodních jevů koloniálních výbojů se stal prudký rozvoj trhu s otroky, kterých již brzy proudily miliony od afrických břehů do Ameriky. Jak byli tito otroci v Africe získáváni?

A

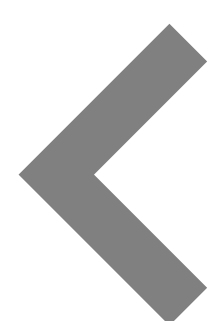
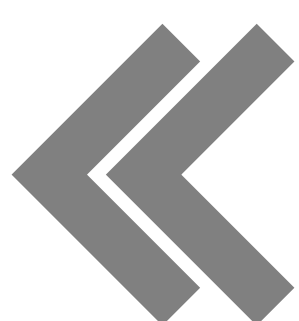
Trvale rostoucí potřeba otroků pro americké kolonie vedla k tomu, že se evropské velmoci stále více zajímaly o africký kontinent. Vstupují na něj jako dobyvatelé a postupem do vnitrozemí nejen zabírají území jednotlivých poražených států, ale především v trvalých válkách získávají obrovské množství zajatců, budoucích amerických otroků.

B

Evropané využili toho, že na africkém pobřeží již před jejich příchodem existoval rozvinutý trh s africkými otroky. Jelikož evropské koloniální zájmy směřovaly do Ameriky a Asie, nesnažili se Evropané africký obchod ovládnout a smířili se se zachováním dominantní pozice arabských obchodníků.

C

Pro Evropany bylo nejjednodušší domluvit se s místními africkými vládci a nakupovat otroky jejich prostřednictvím. Pro evropské obchodníky to znamená snadný zdroj zisku s velmi nízkými vstupními náklady.

7. OTROCI

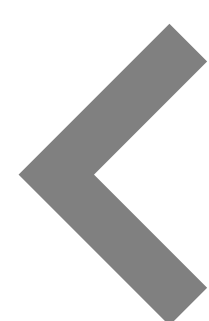
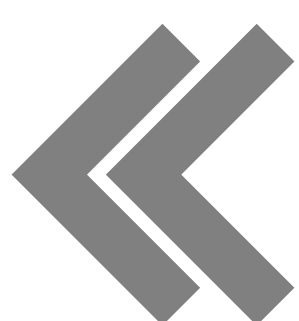
Jedním z hlavních průvodních jevů koloniálních výbojů se stal prudký rozvoj trhu s otroky, kterých již brzy proudily miliony od afrických břehů do Ameriky. Jak byli tito otroci v Africe získáváni?

A

Trvale rostoucí potřeba otroků pro americké kolonie vedla k tomu, že se evropské velmoci stále více zajímaly o africký kontinent. Vstupují na něj jako dobyvatelé a postupem do vnitrozemí nejen zabírají území jednotlivých poražených států, ale především v trvalých válkách získávají obrovské množství zajatců, budoucích amerických otroků.

NE

Množství otroků, odvážených z Afriky do Ameriky, bylo skutečně obrovské, ale Evropanům stačilo vytvářet poptávku na tržištích v přístavech či na ostrovech. Nechtěli a nemuseli se zabývat samotným získáváním otroků, chytáním a zotročováním obyvatel vnitrozemí. Dále od pobřeží se vydávají paradoxně až v 19. století, v momentě, kdy již hlavní evropské velmoci v čele s Velkou Británií přestanou vnímat otroctví jako legální a africký trh s otroky proto zanikl.

7. OTROCI

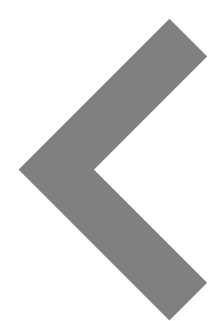
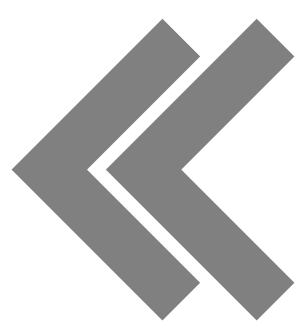
Jedním z hlavních průvodních jevů koloniálních výbojů se stal prudký rozvoj trhu s otroky, kterých již brzy proudily miliony od afrických břehů do Ameriky. Jak byli tito otroci v Africe získáváni?

B

Evropané využili toho, že na africkém pobřeží již před jejich příchodem existoval rozvinutý trh s africkými otroky. Jelikož evropské koloniální zájmy směřovaly do Ameriky a Asie, nesnažili se Evropané africký obchod ovládnout a smířili se se zachováním dominantní pozice arabských obchodníků.

NE

Když se Portugalci v 15. století začali zajímat o severozápadní pobřeží Afriky, jednou z možností bylo uchycení se na zdejších trzích a obchodování s Araby, kteří severoafrický obchod ovládali. Portugalci, a po nich i všichni ostatní, zvolili však druhou variantu – rozhodli se sami stát vůdčí obchodní silou, arabské obchodníky vytlačit a nahradit. To se týkalo všech druhů obchodu, včetně obchodu s otroky, jenž byl navíc v době příchodu Evropanů okrajový.

7. OTROCI

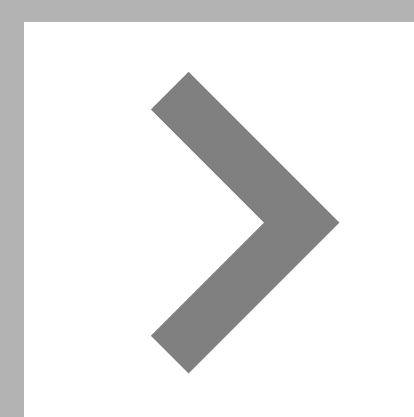
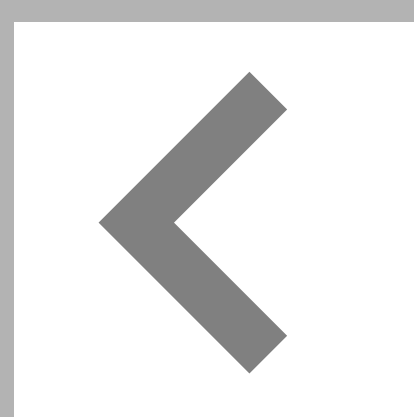
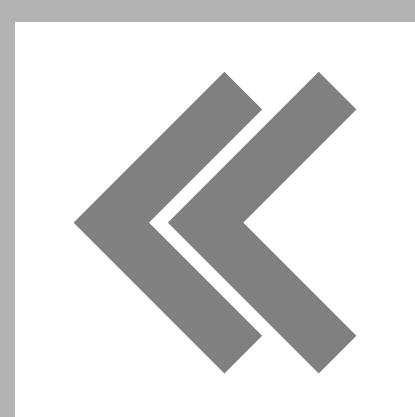
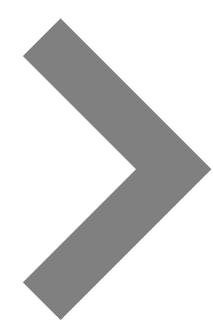
Jedním z hlavních průvodních jevů koloniálních výbojů se stal prudký rozvoj trhu s otroky, kterých již brzy proudily miliony od afrických břehů do Ameriky. Jak byli tito otroci v Africe získáváni?

C

Pro Evropany bylo nejjednodušší domluvit se s místními africkými vládci a nakupovat otroky jejich prostřednictvím. Pro evropské obchodníky to znamená snadný zdroj zisku s velmi nízkými vstupními náklady.

ANO

Španělé a Portugalci museli řešit nedostatek pracovních sil v amerických koloniích, přičemž vycházeli z několika předpokladů. Prvním a základním bylo to, že oni sami nepřišli do Ameriky získávat bohatství prací. Druhým byl prudký úbytek původního amerického obyvatelstva. A třetím byly evropské zkušenosti s otroctvím a otrokářstvím. Evropské dějiny otroctví byly dlouhé, ovšem v průběhu středověku postupně klesal jak hospodářský význam, tak počet otroků na většině území Evropy. Nejvýznamnější výjimkou však byl shodou okolností Pyrenejský poloostrov. Proto jako nejvhodnější řešení připadal Španělům a Portugalcům nákup otroků. Proto, zpravidla po vyřazení arabských prostředníků, vytvořili vysokou poptávku po otrocích na afrických trzích. Jako protihodnotu, jak již bylo zmíněno dříve, nabízeli místním vládcům řemeslné výrobky, z nichž byla nejvyšší poptávka po zbraních. Touha získat zajatce z řad obyvatel okolních států vedla k trvalým válkám mezi africkými státy, což opět zvedalo poptávku po evropských zbra-

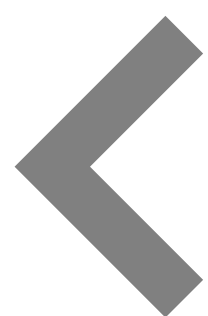

7. OTROCI

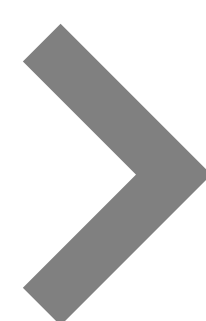
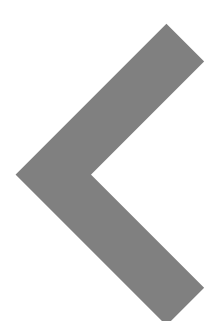
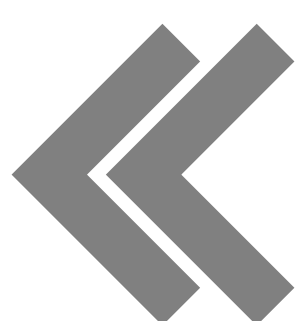
Jedním z hlavních průvodních jevů koloniálních výbojů se stal prudký rozvoj trhu s otroky, kterých již brzy proudily miliony od afrických břehů do Ameriky. Jak byli tito otroci v Africe získáváni?

C

Pro Evropany bylo nejjednodušší domluvit se s místními africkými vládci a nakupovat otroky jejich prostřednictvím. Pro evropské obchodníky to znamená snadný zdroj zisku s velmi nízkými vstupními náklady.

ních. Africké státy se dostaly do koloběhu, z něhož nebylo cesty ven. Evropané nakupují otroky a zpravidla se tváří, že se jich vnitroafrické konflikty přece vůbec netýkají. Když se pak v 19. století změní evropský názor na otroctví, zhroutí se africký trh s otroky. Tento dominantní ekonomický sektor náhle nemělo co nahradit, a tak dojde ke zhroucení celé řady zdánlivě mocných a bohatých afrických států.

8. ZEMĚDĚLSTVÍ NOVÉHO SVĚTA

Od 17. století se významným zdrojem zisku koloniálních velmocí stává pěstování zemědělských plodin, jejich zpracování a dovoz výsledných produktů do Evropy. Která plodina dominuje v této fázi atlantickému obchodu mezi americkými koloniemi a Evropou?

A

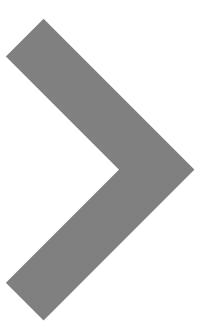
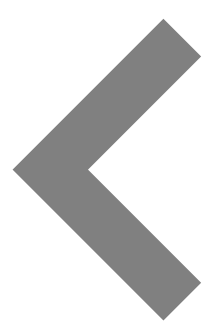
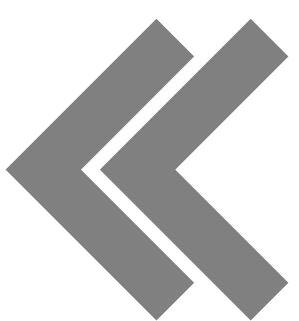
bavlna

B

cukrová třtina

C

tabák

8. ZEMĚDĚLSTVÍ NOVÉHO SVĚTA

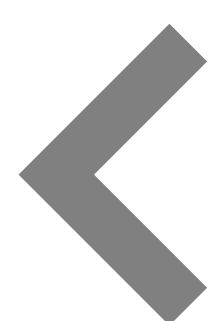
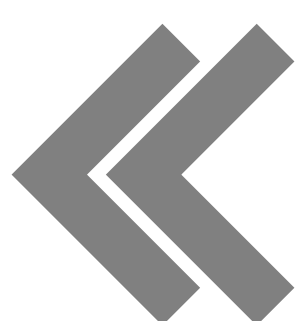
Od 17. století se významným zdrojem zisku koloniálních velmocí stává pěstování zemědělských plodin, jejich zpracování a dovoz výsledných produktů do Evropy. Která plodina dominuje v této fázi atlantickému obchodu mezi americkými koloniemi a Evropou?

A

bavlna

NE

Bavlníkové plantáže neodmyslitelně patří k obrazu černých otroků v Americe. Ovšem to platí až v 19. století, kdy se skutečně stává bavlna dominantní exportní zemědělskou plodinou z Ameriky do Evropy. Do té doby je pro výrobu látek v Evropě využíván především len. Situaci změní až nástup průmyslové revoluce, konkrétně strojové spřádání bavlny, jež umožní její efektivnější využití. Teprve pak se stává bavlna zásadním vývozním artiklem, na němž je fakticky závislá ekonomika jižanských států USA, což v průběhu americké občanské války (1861-1865) vědí i politici Unie a prostřednictvím blokády jižanských přístavů dosáhnou zablokování obchodu s bavlnou a ekonomického zhroucení Konfederace.

8. ZEMĚDĚLSTVÍ NOVÉHO SVĚTA

Od 17. století se významným zdrojem zisku koloniálních velmocí stává pěstování zemědělských plodin, jejich zpracování a dovoz výsledných produktů do Evropy. Která plodina dominuje v této fázi atlantickému obchodu mezi americkými koloniemi a Evropou?

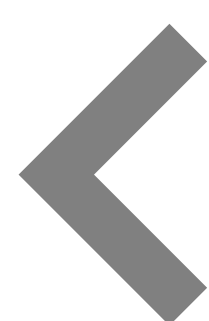
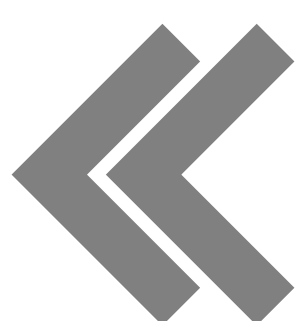
B

cukrová třtina

ANO

Cukrová třtina nebyla původně americkou plodinou. Evropané ji do Ameriky přivezli a brzy se ukázalo, že klima karibských ostrovů je pro její pěstování velmi příznivé.

V Evropě se velmi rychle vytvořila obrovská poptávka po třtinovém cukru, jenž zásadně změnil stravovací návyky Evropanů. Do té doby byly totiž možnosti slazení potravin velmi omezené, dostupným byl zpravidla pouze med. Dovozem zpracované třtiny se prudce zvýšilo množství konzumovaného cukru, což vedlo nejen ke zvýšení kalorického příjmu, ale také k problémům, jež se do té doby vyskytovaly v nesrovnatelně menším rozsahu, jako byl především zubní kaz. Samotná sklizeň a následné zpracování cukrové třtiny nevytvářeli velké nároky na technologii, jako spíš na pracovní sílu. Bylo třeba co nejrychlejší zpracování za použití velkého množství pracovní síly, což byl jeden z hlavních impulzů pro další rozvoj obchodu s otroky.

8. ZEMĚDĚLSTVÍ NOVÉHO SVĚTA

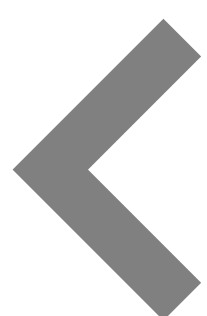
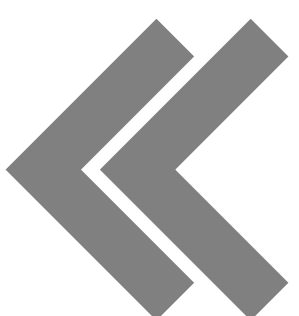
Od 17. století se významným zdrojem zisku koloniálních velmocí stává pěstování zemědělských plodin, jejich zpracování a dovoz výsledných produktů do Evropy. Která plodina dominuje v této fázi atlantickému obchodu mezi americkými koloniemi a Evropou?

C

tabák

NE

V Americe se Evropané setkali s tabákem a zaujal je. Jeho užívání vyzkoušeli v různých formách – kouření, žvýkání či šňupání. Rozšířilo se už v šestnáctém století i do Evropy, ovšem okruh uživatelů je dlouhou dobu omezený. K nárůstu poptávky dochází v průběhu osmnáctého století a skutečně masovou záležitostí se konzumace tabáku stane až ve století devatenáctém, v souvislosti se zavedením strojové výroby cigaret. Teprve tehdy se z pěstování tabáku stane výnosný globální obchod, jímž zůstal dodnes.

9. NOVÉ PLODINY A EVROPSKÝ JÍDELNÍČEK

Koloniální výboje jsou spjaty nejen s pěstováním a dovozem plodin v koloniích, ale také s dovozem plodin, jež je možné následně pěstovat v samotné Evropě. Těch je velké množství, ovšem pouze jedna z nich se takřka okamžitě stala významnou součástí jídelníčku Evropanů. O kterou plodinu se jednalo?

A

brambory

B

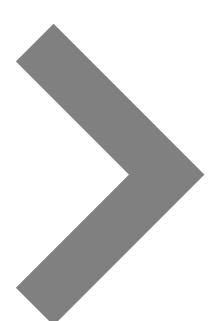
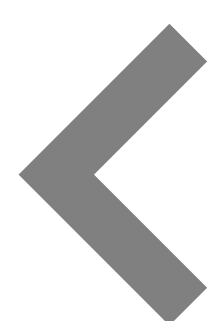
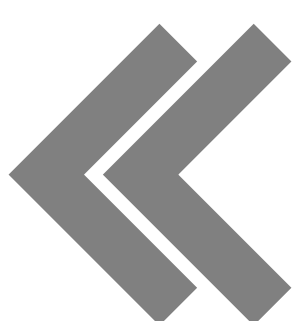
kukuřice

C

pšenice

D

luštěniny

9. NOVÉ PLODINY A EVROPSKÝ JÍDELNÍČEK

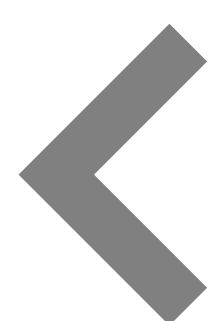
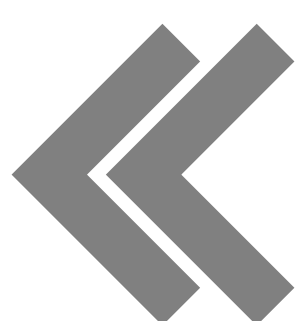
Koloniální výboje jsou spjaty nejen s pěstováním a dovozem plodin v koloniích, ale také s dovozem plodin, jež je možné následně pěstovat v samotné Evropě. Těch je velké množství, ovšem pouze jedna z nich se takřka okamžitě stala významnou součástí jídelníčku Evropanů. O kterou plodinu se jednalo?

A

brambory

NE

Z dnešního pohledu jsou brambory opravdu hlavní „americkou“ plodinou na evropských polích a stolech. Jenže k tomu vedla dlouhá cesta. Až do 18. století totiž platí, že brambory jsou pěstovány častěji jako okrasná rostlina. Hlavní roli v tom však pravděpodobně nehrála nestravitelnost syrových brambor a nutnost jejich tepelné úpravy, jako spíše kulturní představy a návyky. Nepodobaly se totiž ničemu, co byli do té doby Evropané zvyklí běžně konzumovat. Teprve snaha hledat nové zdroje potravy vedla k většímu rozšíření brambor, jež mají především zasytit chudé. Proto také v 19. století platí, že konzumace brambor je znakem sociální příslušnosti k nižším vrstvám. Tyto nižší sociální vrstvy jsou naopak na bramborách zcela závislé, jak ukázaly drastické dopady bramborového moru v chudém Irsku. Teprve v průběhu 20. století tento význam příznaku sociální příslušnosti brambory ztrácejí a stávají se „normálním“ jídlem.

9. NOVÉ PLODINY A EVROPSKÝ JÍDELNÍČEK

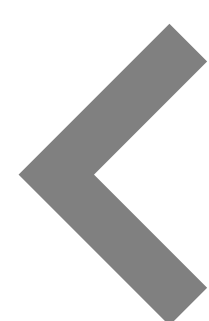
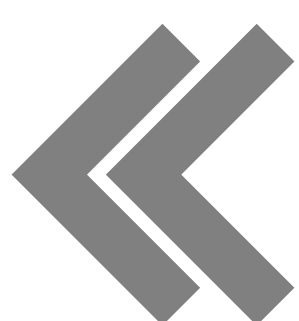
Koloniální výboje jsou spjaty nejen s pěstováním a dovozem plodin v koloniích, ale také s dovozem plodin, jež je možné následně pěstovat v samotné Evropě. Těch je velké množství, ovšem pouze jedna z nich se takřka okamžitě stala významnou součástí jídelníčku Evropanů. O kterou plodinu se jednalo?

B

kukuřice

ANO

Již od svých počátků stálo evropské zemědělství na obilí. Jídelníček nebyl nijak bohatý, ovšem jeho pestrost většina lidí ani neočekávala. Dávali zkrátka přednost tomu, co znají. Proto se z nových plodin mohla nejlépe prosadit ta, která nejvíce připomínala plodiny osvědčené a zavedené, tedy obilovina. Výhody kukuřice byly navíc zjevné – velké klasy a velká zrna, jež navíc není nutné loupat, výrazně usnadňovaly sklizeň i zpracování. To vedlo až k tomu, že se v některých oblastech Evropy kukuřice stala dokonce základní obilovinou i potravinou vůbec. To však v kombinaci s navyklou jednotvárností jídelníčku mělo i tragické následky. Dlouhodobý příjem stravy, sestávající výhradně z kukuřice, zajistil sice dostatečnou výživu z kalorického hlediska, ovšem už ne z hledisek ostatních. Tím docházelo opakovaně k šíření pellagry, nemoci, jež se projevuje celou řadou fyzických i psychických potíží a jež může být i smrtelná.

9. NOVÉ PLODINY A EVROPSKÝ JÍDELNÍČEK

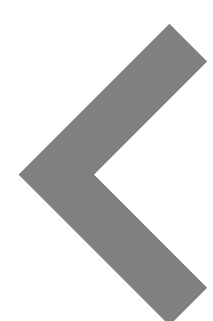
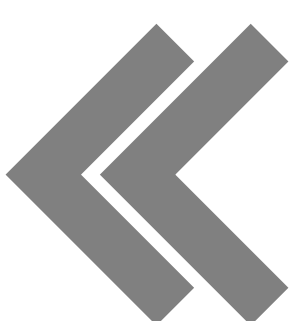
Koloniální výboje jsou spjaty nejen s pěstováním a dovozem plodin v koloniích, ale také s dovozem plodin, jež je možné následně pěstovat v samotné Evropě. Těch je velké množství, ovšem pouze jedna z nich se takřka okamžitě stala významnou součástí jídelníčku Evropanů. O kterou plodinu se jednalo?

C

pšenice

NE

Pšenice samozřejmě správnou odpovědí být nemůže, a to hned ze dvou důvodů. Jednak nepřišla do Evropy z Ameriky, jednak není zaváděna v evropském zemědělství v této době. Pšenice a jí příbuzné obiloviny jsou trvalým základem evropského jídelníčku již od samotného vzniku zemědělství.

9. NOVÉ PLODINY A EVROPSKÝ JÍDELNÍČEK

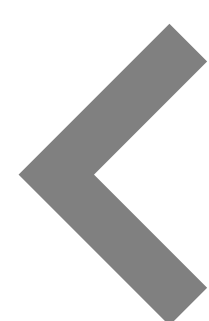
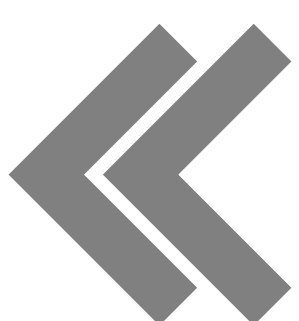
Koloniální výboje jsou spjaty nejen s pěstováním a dovozem plodin v koloniích, ale také s dovozem plodin, jež je možné následně pěstovat v samotné Evropě. Těch je velké množství, ovšem pouze jedna z nich se takřka okamžitě stala významnou součástí jídelníčku Evropanů. O kterou plodinu se jednalo?

D

luštěniny

NE

Trvalým základem evropského zemědělství a tím i jídelníčku Evropanů byly obiloviny. Luštěniny měly tu výhodu, že je bylo možné zpracovat způsobem, jenž byl i u obilí obvyklý a rozšířený, totiž rozvařit na kaši. Proto se stávají součástí běžné evropské potravy ve vrcholném středověku a objevné plavby jejich nabídku jen rozšiřují o další druh, totiž fazole.

10. OSUD PŮVODNÍCH OBYVATEL AMERIKY

Oblast „Nového světa“ samozřejmě nebyla v době příchodu Evropanů neosídlená. Jaký byl osud místních obyvatel?

A

původní komunity a kultury zanikají především v důsledku civilizačního mísení s Evropany a Afričany

B

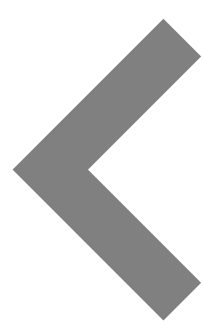
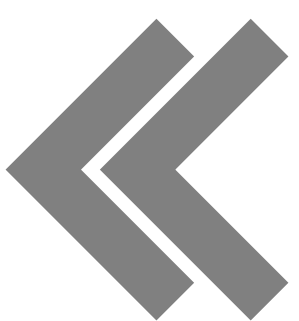
většina původních obyvatel je evropskými dobyvateli zavražděna

C

počet původních obyvatel se prudce snížil v důsledku velkých epidemií

D

hustota osídlení byla před příchodem Evropanů obecně velmi nízká, proto mohly být později původní obyvatelé zatlačeni do pozadí, aniž by se nějak výrazně snížil jejich počet

10. OSUD PŮVODNÍCH OBYVATEL AMERIKY

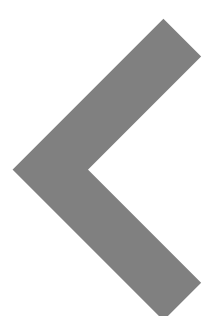
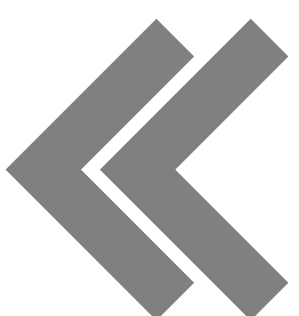
Oblast „Nového světa“ samozřejmě nebyla v době příchodu Evropanů neosídlená. Jaký byl osud místních obyvatel?

A

původní komunity a kultury zanikají především v důsledku civilizačního mísení s Evropany a Afričany

NE

Americký kontinent je od 16. století místem, kde dochází k civilizačnímu mísení, jež pravděpodobně nemá v historii obdoby. Dochází k němu navzdory tomu, že Evropané si udržují v sociální hierarchii vedoucí pozici a míšenci jsou zpravidla ve společenském žebříčku níže. Ovšem toto není způsob, jímž by zanikla největší část komunit původních obyvatel. Ve chvíli, kdy začne k mísení docházet ve větší míře, je již počet původních obyvatel radikálně nižší.

10. OSUD PŮVODNÍCH OBYVATEL AMERIKY

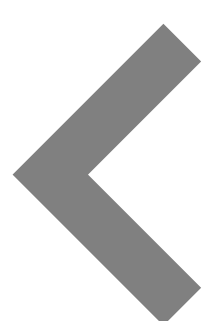
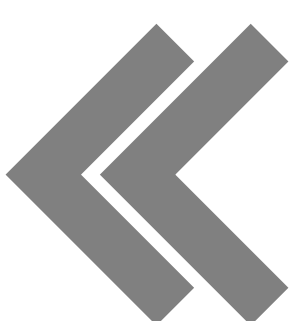
Oblast „Nového světa“ samozřejmě nebyla v době příchodu Evropanů neosídlená. Jaký byl osud místních obyvatel?

B

většina původních obyvatel je evropskými dobyvateli zavražděna

NE

Chování Evropanů vůči původním obyvatelům je zvláště v prvních fázích spjato s naprosto neomezenou krutostí. Dobyvatelé zpravidla nepociťují žádné morální zábrany a jakékoliv násilí je z jejich pohledu omluvitelné. Jakkoliv je toto chování Evropanů široce doložené, nelze ani přibližně stanovit množství jeho obětí, neboť chybějí jakékoliv systematické záznamy. V každém případě se však má za to, že ani toto rozsáhlé vraždění nebylo hlavní příčinou prudkého populačního propadu.

10. OSUD PŮVODNÍCH OBYVATEL AMERIKY

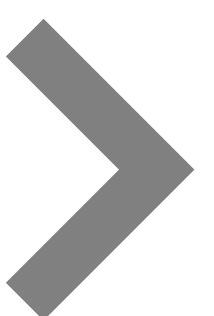
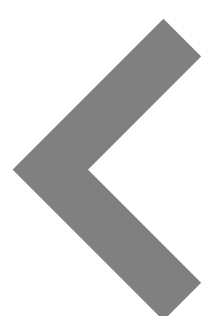
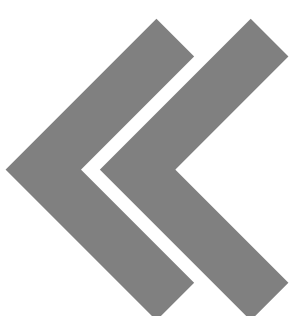
Oblast „Nového světa“ samozřejmě nebyla v době příchodu Evropanů neosídlená. Jaký byl osud místních obyvatel?

C

počet původních obyvatel se prudce snížil v důsledku velkých epidemií

ANO

Původní obyvatelé Ameriky žili velmi dlouhou dobu v naprosté izolaci, pokud jde o kontakt s obyvatelstvem ostatních kontinentů. To vedlo ke specifickému vývoji v řadě ohledů, z tohoto hlediska je klíčová nulová zkušenost s nemocemi, jež byly v Evropě celkem časté – chřipka, spalničky, neštovice. I mezi evropským obyvatelstvem si vyžádaly nemalé množství obětí, ovšem s jejich dopadem v Americe se to nedá vůbec srovnat. Původní obyvatelé Ameriky neměli vůbec žádné přirozené protilátky a většinou tak onemocnění končilo smrtí. Epidemie, jež se rychle rozšířily, nemají v doložené historii obdobu, svými dopady několikanásobně překonaly i evropský velký mor ve 14. století. Padla jim za oběť většina původního obyvatelstva, některé odhady hovoří dokonce o tom, že to v průběhu 16. století bylo až 90%.

10. OSUD PŮVODNÍCH OBYVATEL AMERIKY

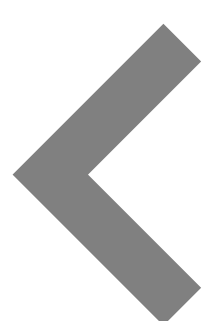
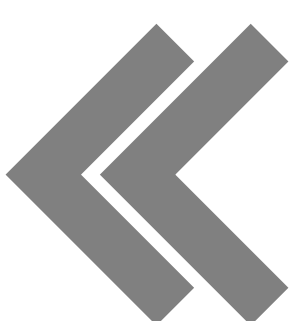
Oblast „Nového světa“ samozřejmě nebyla v době příchodu Evropanů neosídlená. Jaký byl osud místních obyvatel?

D

hustota osídlení byla před příchodem Evropanů obecně velmi nízká, proto mohly být později původní obyvatelé zatlačeni do pozadí, aniž by se nějak výrazně snížil jejich počet

NE

Pokud jde o hustotu osídlení, byl americký kontinent před příchodem Evropanů velmi různorodý. Především byl velký rozdíl například mezi lidnatou oblastí velkých říší ve střední Americe a nepříliš osídleným územím dnešních USA a Kanady. V obou případech ale platí, že příchod Evropanů znamená dříve či později výrazný pokles počtu původních obyvatel.

KONEC

